

SAMEN ZORGEN voor MORGEN

MEER INFORMATIE

De partners in Zorgen voor Morgen werken in de komende periode intensief samen om het beleid in de wijken breder in te voeren en tot een succes te maken. Wilt u op de hoogte blijven van nieuwe initiatieven, projecten en resultaten? De Stips in de verschillende wijken geven u actuele informatie over de voortgang. Ook digitaal kunt u meer te weten komen over Zorgen voor Morgen. Op de gemeentesite vindt u relevante informatie bij de WMO en het Nieuw Lokaal Akkoord, waar de uitvoering van Zorgen voor Morgen is ondergebracht.

Kijk op www.wmo.groningen.nl en www.werkenaanwonen.nl.

*Welzijn, wonen
en zorg in uw wijk*

Samenwerkingspartners Zorgen voor Morgen

De volgende partners op het gebied van welzijn, wonen en zorg werken met elkaar samen in Zorgen voor Morgen:

- Gemeente Groningen
- Zorgkantoor Groningen
- Woningcorporatie De Huismeesters
- Woningcorporatie IN
- Woningcorporatie Nijestee
- Christelijke woningstichting Patrimonium
- Woningcorporatie Woonstade
- Woonzorg Nederland
- Professor Heymansstichting
- De Borg Zorg
- Thuiszorg Groningen
- Zorggroep Groningen
- Maatschappelijk Juridische Dienstverlening Groningen
- Stichting Stiel
- Stichting Werkprojecten
- Stichting NOVO
- Humanitas Groningen
- De Zijlen

Samen 'Zorgen voor Morgen'

Zorgen voor Morgen is inmiddels een begrip in Groningen. Dit beleid voor mensen met een zorgvraag heeft namelijk een andere insteek gekregen. De bedoeling is dat ouderen en mensen met een handicap langer zelfstandig in hun eigen wijk kunnen wonen. En dat de verzorgings- en verpleeghuizen veel kleinschaliger worden. Daar hebben ouderen en gehandicapten van nu meer behoefte aan.

De start van het nieuwe beleid vormde een onderzoek. Dit gaf inzicht in hoeveel woningen en welke voorzieningen hiervoor per wijk nodig zijn. Stap twee was het formuleren van een gezamenlijke visie en het ontwikkelen van een actieplan. Dat Groningen planmatig en met visie aan ouderenbeleid werkt, is niet onopgemerkt gebleven. Uit een landelijk onderzoek van de drie ouderenbonden komt de stad als beste uit de bus. En daar zijn we best trots op.

Maar beleid is pas geslaagd als het ook in praktijk gebracht wordt. Dat is de derde stap, de uitvoering, die nu in volle gang is. Er wordt gebouwd en samen gewerkt aan nieuwe zorg- en welzijnsvoorzieningen die in zogenaamde servicezones een plek krijgen. Niet exclusief voor senioren, maar voor meerdere doelgroepen. We hebben negen wijken prioriteit gegeven voor de uitvoering van *Zorgen voor Morgen*.

Met een aantal zijn we aan de slag, zoals door het opzetten van

een steun- en informatiepunt (een Stip) en ketenondersteuners die voor afstemming in het aanbod zorgen. Ook zijn via het Nieuw Lokaal Akkoord tussen de gemeente en de Groningse woningcorporaties afspraken gemaakt over nieuwe woningen voor deze doelgroep.

In deze brochure vindt u drie voorbeelden uit de praktijk, waar welzijn, wonen en zorg hand in hand gaan. Het laat de eerste resultaten zien van de inspanningen van de afgelopen jaren. Het is slechts een greep uit de diverse projecten: er is veel meer. In alle wijken in de stad steken organisaties de handen uit de mouwen om een gezamenlijk aanbod te bieden, dat aansluit op de behoeften van mensen met een zorgvraag.

Ik hoop dat deze brochure een goede indruk geeft van wat *Zorgen voor Morgen* betekent in Groningen. En dat de praktijkvoorbeelden inspireren en prikkelen om samen verder te werken aan een succesvolle uitvoering in de wijken.

Janny Visscher

Wethouder zorg & ouderen

Met stip genoteerd; de ketenondersteuner

In een portiekflat aan de Kochstraat, het hart van de wijkvernieuwing Corpus den Hoorn, is tijdelijk een steun- en informatiepunt gevestigd. Ofwel een Stip. Een groot aantal organisaties op het gebied van welzijn, wonen en zorg werkt hier samen. In oktober 2007 draait het Stip een jaar. Opgezet in samenwerking met de ketenondersteuner wonen, zorg en welzijn. Wat houdt het in? Ina Holtrop, ketenondersteuner voor Corpus den Hoorn en de Wijert, vertelt...

Samenhang in het aanbod

"Er is zoveel aanbod op het gebied van wonen, welzijn en zorg, dat ouderen vaak door de bomen het bos niet meer zien. Als ketenondersteuner heb ik er samen met alle betrokken partijen voor gezorgd dat het Stip werd ingericht. Eén loket dat wordt bemenst door professionele krachten uit de samenwerkende organisaties, die per toerbeurt informatie en advies geven. Niet alleen over hun eigen aanbod, maar ook over dat van de andere partijen. Een logisch gevolg hiervan is dat instanties veel meer van en over elkaar leren. Dat ze samenwerken en een gezamenlijk aanbod ontwikkelen. De vraag van de klanten staat nu veel centraler.

Zomeractiviteiten en cursussen

Een paar voorbeelden: Thuiszorg Groningen biedt een gezondheidscheck-up voor ouderen. Ik zorg ervoor dat er een verbinding wordt gelegd met de activiteiten in het Stip. De check ups vinden nu plaats bij ons op kantoor, zodat ouderen weten waar we zitten. De medewerkers weten van elkaars aanbod en verwijzen zonedig naar elkaar. Zo krijgen we steeds beter zicht op de behoeften van onze doelgroep.

Afgelopen zomer hadden we een gezamenlijk aanbod van zomeractiviteiten voor ouderen in de wijk: een musical opgevoerd door de kinderen van de Boerhaveschool, een themamiddag over mantelzorg verzorgd door Humanitas en een muziekmiddag door de Heymansstichting. Studenten van het Alfa-college maakten een folder met het programma. Uit gesprekken met de klankbordgroep ouderen bleek dat er behoefte is aan cursussen over bijvoorbeeld valpreventie, geestelijk fit zijn en blijven en mantelzorg-ondersteuning. Deze bieden we dan aan vanuit het Stip. Ieder vanuit zijn eigen expertise.

i WAT IS EEN STIP

In een Stip werken organisaties op het gebied van welzijn, zorg en wonen samen. Door kennis en ervaring te bundelen, ondersteunen ze ouderen en mensen met een beperking, chronisch zieken en mantelzorgers en voorzien ze buurtbewoners van informatie.

Signalering

Als ketenondersteuner ben ik voortdurend bezig om het netwerk in de wijk te verbreden en na te gaan waar behoefte aan is. De kerken in de wijk zijn nu gezamenlijk gestart met kerk op maandag, een luisterend oor voor wie daar behoefte aan heeft. Locatie: Stip. Dit is weer een heel ander netwerk van vrijwilligers. Zij hebben een signalerende rol.

Soms staan we met een kraam op de markt en voeren we gesprekken met mensen over vrijwilligerswerk. Ik heb zelfs in een koningsmantel op een bank bij de school in de Semmelweisstraat gezeten, om mensen vragen te stellen over mantelzorg. Zo proberen we bekendheid te krijgen en mensen bewust te maken van onderwerpen die voor hen wellicht van belang zijn. Mijn functie is daardoor heel veelzijdig.

Investeren in vertrouwen

In de afgelopen 10 maanden hebben we ruim 150 mensen uit de wijk met hun vragen kunnen helpen. Veel over woonzaken, omdat we volop in de wijkvernieuwing zitten, maar ook over financiën, welzijn en zorg. Het is het begin en we moeten steeds meer bekendheid krijgen. We krijgen straks een plekje in de Confiance, waar allerlei extra voorzieningen zijn, zodat ouderen er langer zelfstandig kunnen wonen. Ik verwacht dat mensen ons dan echt goed kunnen vinden.

We zijn gestart met investeren in samenwerking tussen alle partijen. Het onderlinge vertrouwen en de betrokkenheid is nu groot. En dat werkt voor de wijkbewoners. "

PLEZIERIG GEHOLPEN

"Mijn buurman vertelde dat er een steunpunt in de wijk is gekomen. Toen ik problemen had de belastingformulieren goed in te vullen - iets met nieuwe codes waar ik geen verstand van heb - ben ik naar het Stip gegaan. Ik ben keurig geholpen. Ik kreeg een kopje koffie, ze hadden tijd voor een praatje. En de papieren zijn in orde gemaakt. Ik zou er zo weer heen gaan als ik ergens mee zit."

Meneer Keegstra (80) woont zelfstandig met zijn vrouw in Corpus den Hoorn (namen zijn veranderd ivm privacy cliënten)

DE RAMEN OPEN

"Via Stip ga ik naar allerlei activiteiten. Vorige week was er een muziekmiddag in Neerwolde, met allemaal liedjes van vroeger. Heel leuk. Je ontmoet weer wat nieuwe mensen en je bent er even uit. En ik heb ook meegedaan aan een cursus valpreventie. Heel interessant en nuttig. Ze vertelden wat we wel en niet moeten doen en lieten allemaal hulpmiddelen zien. Ik krijg zelf de ramen thuis niet meer open vanwege een handicap. Dan moet ik op een trapje staan. Of wachten tot de hulp komt. Nu heb ik via Stip en de zorgbalie van de gemeente raamopeners, zodat ik zelf de ramen open kan doen."

Mevrouw Scholma (77) woont zelfstandig in Corpus den Hoorn

Welzijn, wonen en zorg ineen

Vraag aan Wim Nolden, directeur van woningcorporatie Woonstade in Hoogkerk, wat het belangrijkste is: wonen, welzijn, of zorg? Zijn antwoord is kort: alle drie, ze kunnen niet zonder elkaar. De renovatie en verbouwing van de Gabriëlflat, die in volle gang is, maakt duidelijk dat een goede mix voor de uitvoering van het ouderenbeleid belangrijk is. In gesprek met een gedreven bestuurder.

Vanuit één visie

“Tien jaar geleden wilden we al graag een 24-uurs zorgvoorziening voor ouderen in Hoogkerk. Mensen die al 60 jaar ‘op Hoogkerk’ woonden, moesten naar Groningen voor een plaats in een verzorgingsflat. Daar waren de zorginstellingen geconcentreerd. Dat leverde schrijnende situaties op voor bewoners, die ineens uit hun sociale omgeving werden gehaald. Blijkbaar was de tijd toen nog niet rijp voor een gezamenlijke wijkgerichte aanpak.

Nu is dat anders. In Zorgen voor Morgen werken we vanuit één visie op welzijn, wonen en zorg nauw samen met een aantal samenwerkingspartners. Hoogkerk is prioriteitsgebied in het Nieuw Lokaal Akkoord. Hierdoor kan in Hoogkerk een nieuw woonservicegebied gerealiseerd worden, met extra voorzieningen voor ouderen. Ouderen kunnen zo in hun vertrouwde omgeving blijven, ook als ze extra zorg nodig hebben. De plannen zijn ontwikkeld in samenspraak met een klankbordgroep van ouderen. Deze betrokkenheid is van belang voor het draagvlak, dat er volop is voor deze ontwikkelingen.

Gevarieerde voorzieningen

De Gabriëlflat wordt gemoderniseerd en uitgebreid, zodat er een diverser woonaanbod voor ouderen komt. Voor een deel zijn het appartementen, waar ouderen zelfstandig kunnen wonen. Een ander deel

wordt kleinschalig begeleid wonen, voor mensen die permanente zorg nodig hebben. De Professor Heymansstichting organiseert dit. Door allerlei voorzieningen in de flat te vestigen, kunnen ouderen langer zelfstandig wonen. Zo komt er een buurtrestaurant, een steunpunt, een kapsalon, een ontmoetingscentrum met dagopvang, een bloedbank, noem maar op. Het wordt een heel levendig plein, gericht op de hele wijk.

We verwachten dat de verbouwing in de zomer 2008 gereed is. Dan kunnen alle bewoners terugkeren in de Gabriëlflat. Onze volgende uitdaging is datgene wat we in Hoogkerk geleerd hebben, toe te passen in Oosterhogebrug.

Natuurlijk is iedere buurt verschillend. Maar door goed samen te werken met de partners heb ik er vertrouwen in dat we ook daar geschikte voorzieningen voor ouderen kunnen ontwikkelen.”

HET MENSELIJK ASPECT VOOROP

“De verbouwing van de Gabriëlflat is een enorme operatie. Niet alleen vanwege de stenen en materialen. Maar vooral omdat de bewoners tijdelijk ergens anders ondergebracht moesten worden. Zo'n verhuizing is voor oudere mensen heel ingrijpend.

Als ouderenwerkgroep hebben we in het hele traject meegedacht, vanaf de planvorming.

Nu gaat het vooral over de praktische en dagelijkse dingen.

Dat er een busje rijdt, zodat bewoners gewoon naar activiteiten in Hoogkerk kunnen. Dat de spullen in de opslag toegankelijk zijn, als er bijvoorbeeld een schilderijtje omgewisseld moet worden. Of dat er een nieuwsbrief komt, zodat ook de kinderen van de bewoners op de hoogte zijn. Woonstade heeft dat goed aangepakt, met aandacht en zorg voor het menselijke aspect.”

De heer Arends, klankbordgroep ouderen Hoogkerk

De weerbarstigheid van de praktijk

De professor Heymansstichting is één van de partijen die verzorging en verpleging levert. De stichting ontwikkelt al langere tijd nieuwe vormen van zorg. Meer kleinschalige vormen van begeleid wonen, zorg aan huis en welzijnsvoorzieningen in de wijken. Dat sluit aan op het beleid van Zorgen voor Morgen. Regiomanager René Boom en bouwcoördinator Herman Hanekamp werken dagelijks aan de uitvoering van deze nieuwe vormen van zorg. Een gesprek over de weerbarstigheid van de praktijk.

Meerdere partners

Herman: "Doordat we nu in meer verschillende wijken werken en in een vroeg stadium bij planvorming en nieuwbouw zijn betrokken, is onze rol veranderd. Er zijn goede contacten met de woningcorporaties. Corporaties hebben in de gaten dat bouwen voor ouderen iets anders is dan bouwen voor andere doelgroepen. Je bereikt het beste resultaat als je dat samen met een zorgaanbieder doet.

Het vastgestelde aantal woningen per wijk is beschreven in Zorgen voor Morgen. De theorie werkt soms anders dan de praktijk. In de uitvoering blijkt dan dat er meer zorgwoningen of plekken voor beschermd wonen gebouwd kunnen worden. Het Zorgkantoor en de gemeente gaan wel heel strikt om met de gestelde aantallen."

Interessante mix

Herman: "De Gabriëlflat in Hoogkerk is een uniek project. Door de samenwerking is er een interessante mix ontstaan van voorzieningen. Doordat we als bouwteam in het voortraject voldoende aandacht hebben besteed aan de diversiteit van woningen en functies, wordt het een prettige woonomgeving en geen grijs getto."

René: "Een ander voorbeeld is de omgeving rond het verzorgingshuis Oosterparkheem. Op de plek van het voormalig Oosterparkstadion wordt nu gebouwd. Wij denken mee over de bouw van zorgwoningen en

appartementen en een servicezone, zodat bewoners meer keuze krijgen in de combinatie van wonen en zorg."

Zorg aan huis

René: "We leveren meer zorg aan huis, doordat mensen langer zelfstandig blijven wonen. Hiervoor is een mobiel team actief, gericht op oudere mensen die kwetsbaar zijn als gevolg van een hersenaandoening, zoals dementie. De hulpverleners uit dit 'team 290' stellen de diagnose, afgestemd met de huisarts en leveren begeleiding en zorg, met bijvoorbeeld thuiszorg. In het zorgplan wordt de hele omgeving in ogenschouw genomen. Langer thuis wonen is verantwoord als er een goede balans is tussen de belastbaarheid van het thuisfront en de zorg door hulpverlenende instanties. "

Marktwerking

René: "De uitvoering van het beleid van Zorgen voor Morgen zorgt voor nieuwe uitdagingen. Aan de ene kant is het prachtig dat we gezamenlijk met een aantal partijen nieuwe concepten kunnen ontwikkelen waarin zorg, welzijn en wonen beter zijn geïntegreerd. De andere kant van de medaille is dat we door toegenomen marktwerking en regelgeving rond aanbestedingen genoodzaakt zijn om marktconform te presteren. Daardoor zitten we soms in een spagaat."

LANGER IN DE EIGEN OMGEVING

"Team 290 bestaat uit een uitgebreid zorgteam van specialisten. Als algemeen geriater ben ik vanaf het begin betrokken bij deze vorm van zorg aan huis. De vraag hiernaar is enorm gegroeid. We werken nu met een team van 40 medewerkers, twee jaar geleden startten we het mobiele team met vier mensen.

We coördineren de zorg en ondersteunen de mantelzorgers. Die blijven hierdoor beter en langer overeind. We hebben een

effectief netwerk en werken onder andere nauw samen met huisartsen, ziekenhuizen, instanties voor dagbehandeling en het bureau Centrale Indicatiestelling Zorg. Doordat we onze patiënten regelmatig bezoeken kennen we de patiënt en zijn situatie. Hierdoor worden crisisopnames voorkomen. Dankzij deze zorg kunnen ouderen met een beperking langer in hun eigen omgeving blijven." *De heer Reijnders, algemeen geriater Team 290*